

Проблеми розвитку дистанційного навчання у вищих аграрних навчальних закладах

Автори: *Нелєпова А.В., Борян Л.О., Миколаївський державний аграрний університет*

Для того, щоб йти в ногу з часом, необхідно активно впроваджувати в навчання інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ). Однією з нових форм навчання для аграрних університетів є дистанційні технології. Дистанційна освіта (ДО) повинна відповідати вимогам сучасного життя, для того щоб надати змогу сільському населенню підіймати рівень освіченості, і перш за все молоді.

З метою якісного аналізу розвитку ДО було обрано п'ять адміністративно усталених географічних зон-регіонів: західного, південного, північного, східного та центрального. Дослідження здійснювалось у декілька етапів: проведення анкетування для виявлення стану інформатизації вищих аграрних закладів; визначення стану розвитку дистанційного навчання; зроблені висновки.

Для впровадження ІКТ та технологій дистанційного навчання, у вищих навчальних закладах (ВНЗ) створено спеціалізовані підрозділи. Проте держава приділяє недостатню увагу інформатизації в аграрних ВНЗ. Щодо виявлення рівня підготовленості професорсько-викладацького складу в сфері оволодіння ІКТ, можна зазначити, що тільки 17% пройшли підвищення кваліфікації. Курси підвищення кваліфікації мають всі університети, але для того, щоб охопити всіх викладачів потрібно орієнтовно 1-3 роки.

На даний час досягнуто відчутний прогрес у комп'ютеризації вищих навчальних закладів: на 625 студентів агрономічного факультету у середньому доводиться 15 комп'ютерів, при тому що користування комп'ютерами за навчальним планом відбувається тільки декількома дисциплінами, або при проведенні модульного / підсумкового тестування (за допомогою тестових оболонок); по іншим факультетам-інститутам економічного напрямку, у середньому по п'ять-сім комп'ютерних аудиторій; забезпечено доступ студентів до комунікаційних мереж: локальних – 95% від загальної кількості аграрних вищих навчальних закладах; глобальної мережі Інтернет – 100% ВНЗ, але вільний доступ студентів до мережі (Wi-fi), забезпечено тільки у Кримському агротехнічному університеті (південний філіал Національного університету біоресурсів та природокористування (НУБіП)), в інших, або взагалі немає таких точок доступу, або потрібно мати пароль доступу до мережі.

У всіх університетах використовується програмне забезпечення (ПЗ), яке поділене нами на чотири групи і загальний відсоток користування програмними засобами серед вищих

аграрних закладів складає:

- системи керування та організації навчальним процесом – 54%;
- спеціалізоване прикладне програмне забезпечення – 36%;
- система для реалізації ДО – 14%;
- програмні засоби для контролю знань – 70%.

Спеціалізоване ПЗ мають тільки 36% університетів, при цьому більше половини з цих ПЗ - власні розробки. Програмні засоби для контролю знань, розподіляються на три категорії: оболонка Moodle (20%), власні розробки (60%) й інші виробники (20%).

Створено немало кількість різних електронних інформаційних освітніх ресурсів навчального призначення в середньому по університетах 85% забезпечення, в основному це електронні бібліотеки.

При організації електронного курсу виникають проблеми, які не мають законодавчої підтримки:

- авторське право та його реалізація в умовах дистанційного навчання;
- оплата праці за дистанційне навчання: розробка і підтримка курсу;
- сертифікати про отримання дистанційної освіти – прирівняні до диплома, будь-якого сертифікату освітньої установи;
- організація та складання випускних або кваліфікаційних іспитів;
- організація інтеграції дистанційної та денної форми навчання.

Якщо говорити про наявну кількість створених дистанційних курсів, зазначимо, що першим у цьому рейтингу буде НУБіП, за кількістю створених там курсів, що використовуються (36% забезпеченості від потреб університету), на другому місці – Харківський аграрний університет (18%), інші не перевищують відмітку 5%.

Впровадження дистанційного навчання в аграрних університетах далеко відстає від загального стану по Україні. Для реалізації потенційних можливостей аграрної освіти, необхідне системне вирішення наступних проблем, до яких можна віднести:

- відсутність або недосконалість нормативної, законодавчої документальної бази;
- невідповідність кадрового складу до впровадження та використання ІКТ та ДО у навчальному процесі;
- недостатнє фінансування освітніх установ, для підвищення рівня використання ІКТ в навчанні;
- проблема підготовки викладачів дистанційного навчання.

Урегулювання державних, нормативних документів, повинно відповідати появі нових

програмних засобів, а також нового технічного устаткування, і, відповідно, повинно супроводжуватись підвищенням кваліфікації професорсько-викладацького складу. Для цього необхідно надати організаційне і фінансове забезпечення навчального процесу.

Постійний моніторинг ефективності використання ІКТ у вищій аграрній освіті, дасть змогу коригувати та удосконалювати процес впровадження ДО.

Література:

1. Атанов Г.А., Пустынникова И.Н. Обучение и искусственный интеллект, или Основы дидактики высшей школы. – Донецк: Изд-во ДООУ, 2002. - 540 с.
2. В.Ю. Биков, В.М. Кухаренко, Н.Г. Сиротенко, О.В. Рибалко, Ю.М. Богачков. Технологія створення дистанційного курсу. [Навчальний посібник / За ред В.Ю. Бикова та В.М. Кухаренко]. - К.: Міленіум, 2008. – 324с.